Št. 116 Poštnina poračunjena (Conto corrente con la posta) V Trstu, v nedeljo, 16. maja 1926. Posamezna številka 25 stot. Leto LI

List izhaja vsak dan zvečer, izvzemši ponedeljka. Naročnina: za 3 mesece L 22.—, polletno L [illegible] celo leto L 7[illegible] L 6.50 več. — Posamezna [illegible] 5 stot. — [illegible] prostora v širokosti 1 kolone [illegible] trgovske [illegible] oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, po[illegible] 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi [illegible] besedo, najmanj L 3.

STUDIJSKA BIBLIOTEKA LJUBLJANA

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 827 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po splošni stavki v Angliji

Velika bitka je izvojevana. Črte premirja so določene in nadaljujejo se pogajanja za sklep definitivnega miru med delodajalci in delavci, a v posledicah širšega socijalnega miru.

Splošne stavke v polnem pomenu besede v resnici sploh ni bilo, ker nekatere strokovne zveze sploh niso sodelovale, druge zopet pomankljivo. Že ti znaki so kazali takoj iz prvega začetka, da se ta gigantski socijalni napor ne bo mogel dolgo vzdržati. To uverjenje se je še utrdilo spričo velike odločnosti in spretnosti na eni strani, na drugi presenetljive previdnosti in umerjenosti, ki jo je kazala vlada v vsem svojem postopanju na obe strani. Načelnik vlade Baldwin ni niti za trenutek — tudi ne v najkritičnejših položajih — zapustil črte mirnega in dobrohotnega posredovalca in sodnika. Tudi v hipih, ko se je zdelo, da je nastopila najakutnejša faza, je ohranjal stike z vodilnimi činitelji z obeh strani. Veliko zaslugo za pomirjenje tega ogromnega socijalnega vala si je pridobil ministrski predsednik s tem, da je znal brzdati skrajne elemente z obeh strani. Blažilen vtis na proletarske mase je napravilo tudi koncilijantno stremljenje Baldwinovo, ko je tudi voditeljem Labour party v parlamentu izrekal zahvalo in priznanje treznosti in plemenitih namenov.

Edino, kar bi se moglo smatrati kot nekako nasprotstvo proti stavkovcem, je bila zahteva vlade, naj se poprej prekliče splošna stavka, ker šele potem da bo mogla vlada nadaljevati svojo posredovalno akcijo za dosego sporazuma.

No, zreli angleški proletarijat je pritrdil tudi tej zahtevi. In to iz več razlogov. Znano in od izkustev potrjeno dejstvo je, da je uspeh vsake stavke v veliki meri odvisen od vprašanja, na kateri strani so simpatije široke izvenproletarske javnosti. A nesporno dejstvo je, da si je Baldwin ravno z označeno mirno, smotreno taktiko znal pridobiti priznanje in pohvalo široke angleške javnosti. Voditelji stavke so znali to dejstvo ceniti in so razumeli, da je zahteva po brezpogojnem preklicu splošne stavke le formalnost, ki jo je vlada dolžna iz ozirov na oslon, ki ga ji je dala javnost. Poleg tega je mogel biti proletarijat uverjen, da so voditelji strokovnih zvez, predno so privolili v preklic splošne stavke, dobili od vlade gotova jamstva glede nje posredovanja na nadaljnjih pogajanjih na korist rudarjev. Soodločilnega vpliva za vodstvo stavke so bili gotovo tudi oziri na ogromne žrtve, ki jih je zahtevala stavka od proletarskih organizacij.

Slednjič se ne sme puščati iz vida še neko dejstvo, ki je morda v prvi vrsti odločilno padalo na tehtnico. Vedeti moramo, da je tudi delavec v Angliji vedno — Angež. Poznati je treba njegovo psiho, njegovo opredeljenje napram državi in narodni skupnosti. Angleški delavec se dobro zaveda, kaj pomeni tudi za njegov gospodarski položaj silna svetovna gospodarska pozicija angleškega imperija. Razume, kake posledice bi neizbežno nastopile tudi za angleški proletarijat, če bi se svetovno nadvladje Anglije zrušilo.

Vsi ti tu gori označeni momenti so učinkovali, da je velika angleška stavka skoro nepričakovano hitro končala. Vsak pravičen in človekoljuben človek mora želeti, da likvidacija tega ogromnega socijalnega spora ne bi pomenila ne zmage, ne poraza, ali — kakor je rekel Baldwin že v prvih dneh — da vlada hoče vse storiti, da pride do rešitve brez zmagovalcev in brez premagancev.

Res: angleški narod je dal ob priliki tega ogromnega in nevarnega socijalnega pojava zares sijajen zgled. Pokazalo se je, da Anglija slej ko prej zavzema svoj poseben položaj med deželami Evrope. Spričo dogodkov, ki bi kje drugje gotovo izzvali izbruhe strasti, je angleški narod v vseh svojih plasteh kazal brezprimerno potrpežljivost, mirnost, notorično in klasično flegmo. Pred vsem pa vzorno disciplino ob okolnostih, ko bi kje drugje prišlo do krvavih spopadov, ali celo tudi do nasilnega režima. V tem pogledu more angleška demokracija tudi danes še biti učiteljica vsemu svetu.

Tako je angleška javnost omogočila Baldwinu, da je s svojim konservativnim socijalizmom dosegel, da se izhod iz stavke ni spremenil v občuten poraz za delavstvo. Vodstvo stavke pa si lahko piše v veliko zaslugo za rudarje, da je s svojo previdnostjo znalo na eni strani čuvati čast proletarijata, na drugi pa njegovo korist s tem, da je omogočilo nadaljna pogajanja, ki naj — ob dobrohotnem posredovanju vlade — veliki družini angleških rudarjev donesajo vsaj izdatno zboljšanje njih materijalnega in socijalnega položaja. In do tega pride gotovo, če bo tudi na strani delodajalcev dovolj dolžne blage volje.

Komu se bo čudno zdelo, da pišemo tu hvalo tistim Angležem, ki ravno slovanskemu svetu ne morejo biti simpatični ne po njih politični zgodovini, ne po njih sodobni politiki napram slovanskemu svetu. To je vse res. Toda tudi to je res, da so dobri zgledi vredni posnemanja, tudi če jih slučajno vidimo na strani nasprotnika.

Seja poslanske zbornice

Incident med naučnim ministrom in poslancem dr. Besednjakom

RIM, 15. Na današnji seji zbornice je prišlo do incidenta med poslancem dr. Besednjakom in naučnim ministrom on. Fedele. Po prečitanju zapisnika o prejšnji seji je dr. Besednjak poudarjal, da je naučni minister pri včerajšnji razpravi glede zakonskega načrta, ki oprošča dijake iz novih pokrajin plačevanja šolskih taks, izjavil, da nudi ta ukrep lep odgovor na neumnosti, katere je slišala zbornica prejšnji dan. Ako je naučni minister s temi besedami mislil na njegov predvčerajšnji govor — tako je nadalieval poslanec Besednjak — izjavlja, da odgovarjajo njegova izvajanja, ki jih je naučni minister imenoval neumnosti, načelom največjih krščanskih pisateljev in najslavnejših mož italijanskega preporoda. In ta načela pravijo, da mora vsakdo braniti materin jezik kot sveto dedščino. Ako pa je naučni minister s svojimi izjavami mislil na zadevo slovanskih učiteljev, mora priznati, da šolske oblasti res neumno postopajo s slovanskimi učitelji. Naučni minister pa je odgovoril, da so se njegove včerajšnje besede nanašale na neutemeljene očitke poslanca dr. Besednjaka proti šolskim oblastim v Julijski Krajini, ki so vršile vestno svojo dolžnost. (Odobravanja). Poslanec Besednjak je obtožil šolske oblasti, da so z grožnjami prisilile slovanske učitelje k pristopu v fašistovsko učiteljsko udruženje. To ni res. Pač pa smatra kot naučni minister za svojo dolžnost, da pove zbornici, da obstoja v popolnoma italijanskih obmejnih deželah neko tajno slov. učitelj. udruženje. Neznano pa da je, odkod dobiva to društvo sredstva in kake odnošaje goji z drugimi udruženji. In poslanci, ki se nazivajo Slovenci, a bi se morali nazivati Italijani, podpihujejo slovanske učitelje ter jim zabranjujejo pristop k fašistovski organizaciji. (Zbornica je tem besedam živahno aplavdirala).

„Norge" pristala v Tellerju v Alaski

RIM, 15. Danes ob 16.30 je prejela vlada uradno poročilo, da je zrakoplov «Norge» pristal pri vasici Teller v Alaski. O dogodku je bil takoj obveščen Nj. Vel. kralj in prvi minister on. Mussolini.

Istočasno je agencija Stefani prejela iz New-Yorka to-le poročilo: Nome (Alaska) se nahaja v brezžični zvezi z zrakoplovom «Norge».

Vest, da bi bil «Norge» pristal v Nome, je netočna.

RIM, 15. Amundsen je poslal neki svoji sorodnici v Firenze naslednjo brzojavko: Nome, 15. Ura 11 (po New-Yorku). Polet čez tečaj sijajno uspel. Prisrčne pozdrave. Amundsen.

Uzunovićeva vlada demisijonirala

Razkol v radikalski stranki

Uzunović podal ostavko celokupnega kabineta

BEOGRAD, 15. (Izv.) Tekom današnjega dne so se dogodki naglo vrstili. Ob 8. uri zjutraj je Uzunović posetil Pašića, s katerim se je razgovarjal do 9. ure. Odšel je nato na dvor v prvo avdijenco ter je kralja obvestil o sinočnjih dogodkih v narodni skupščini. Vsi radikalski ministri so se ob 10. uri sestali h konferenci, na kateri so razpravljali o položaju; podali so se nato v predsedništvo radikalskega kluba, kjer so konferirali s Pašićem.

Po tej konferenci je Uzunović spet odšel na dvor; ostal je pri kralju do 12.30. Ko se je povrnil z dvora, je izjavil novinarjem: Radi sinočnjega glasovanja v narodni skupščini sem ravnokar podal ostavko celokupnega kabineta.

Ali bo kralj ostavko sprejel ali ne, in kako se bodo dogodki nadalje razvijali, se še ne ve. Demisija je bila vročena pismeno; motivirana je s tem, da je vlada v parlamentu ostala v manjšini.

Seja radikalskega kluba - Vprašanje sporazuma RR

Po drugi avdijenci je Uzunović posetil predsednika narodne skupščine Trifkovića, ki je kmalu nato odšel na dvor. Ko se je Trifković vrnil z avdijence, je Uzunović v tretjič odšel h kralju. Novinarjem je pozneje podrobno obrazložil, kako da je prišlo do tega, da je vlada pri sinočnjem glasovanju ostala v manjšini. Glede nadaljnega razvoja dogodkov je Uzunović izjavil, da vztraja na tem, da bi se nadaljevala politika sporazuma; povdarjal pa je tudi, da je sodelovanje z obema Radićema, Stjepanom in Pavlom, nemogoče. Stjepan Radić bi se moral docela umakniti v ozadje.

Popoldne se je vršila seja radikalskega kluba, ki je bila dobro obiskana. Za sejo je vladalo veliko zanimanje, ker sta imela govoriti Uzunović in Pašić. Komaj se je seja pričela, že se je v parlamentarnih krogih razširila vest, da je enajst poslancev zapustilo radikalski klub in ustanovilo samostojen klub z Ljubo Jovanovićem na čelu.

Seja je vzela to na znanje. Povzel je besedo Nikola Pašić, ki je naglašal, da so radikali z odkritosrčnimi nameni in v interesu naroda vodili politiko sporazuma s Hrvati. Radićevci pa so že dvakrat ali trikrat kršili sporazum in njihova krivda je, če je bil sporazum kršen tudi včeraj in sicer na tako nelojalen način, kajti radićevci so pri sinočnjem glasovanju izigrali Uzunovićevo vlado. Vse to dokazuje, je zaključil Pašić, da je nemogoče sodelovati z Radićem in z njegovimi poslanci.

Uzunović je v daljših izvajanjih obrazložil potek dogodkov zadnjih dni. Naglašal je, da je težko delati z današnjim parlamentom, vendar bo pa kljub temu poskusil, če bo le mogoče. Sodelovanje s Stjepanom in s Pavlom Radićem pa je izključeno. Kralj je izrazil željo, naj bi se delo z današnjim parlamentom nadaljevalo; v sedanjem položaju pa se da to težko storiti in zdi se, da predstavljajo nove volitve edini izhod iz sedanje krize. — Govoril je še poslanec Živković o zgodovini radikalske stranke in pozival je k dobri volji. Seja je bila nato zaključena.

Radikalski disidentski klub

Senzacijo današnjega dne predstavlja ustanovitev radikalskega disidentskega kluba.

Že tekom dopoldneva je prišlo v prostorih radikalskega kluba do burnih prizorov med Pašićevci in onimi poslanci, ki sinoči niso glasovali. Poslanca Radosević in M. Tomić sta bila dobesedno vržena iz kluba. — Tekom dneva se je konstituiral Jovanovićev klub, h kateremu je pristopilo 11 poslancev. Za predsednika je bil izvoljen Ljuba Jovanović, za podpredsednika pa posl. Lalošević. Klub je že zaprosil predsednika narodne skupščine, da se mu odkažejo klubski prostori. Jovanovićevci se nadejajo, da jim bodo sledili še trije ali štirje poslanci. — Klub bo jutri ob 10. uri imel svojo prvo sejo.

Radićevci

so se danes držali precej rezervirano. Pravijo, da so glasovali z opozicijo zato, ker hočejo iztrebiti korupcijo. Vendar pa menijo, da bi bilo treba nadaljevati s politiko sporazuma.

Ni še mogoče predvidevati, kako da se bo položaj razvil. Popoldne sta bila pri kralju v avdijenci vojni minister gen. Dušan Trifunović in zun. minister Ninčić.

Neresnične vesti o atentatu na on. Mussolinija

BEOGRAD, 15. (Izv.) Danes dopoldne je prispela iz Budimpešte vest, da je neki Čehoslovak ustrelil on. Mussolinija. Vest tekom dneva ni bila potrjena, vendar pa so jo nekateri zagrebški in beograjski listi objavili.

Italijanski poslanik Bodrero je posetil pomočnika zun. ministra ter ga naprosil, naj sporoči dr. Ninčiću, da je vest o atentatu popolnoma izmišljena.

Pilsudski gospodar položaja?

DUNAJ, 15. Iz Varšave prihajajo podrobne vesti o zadnjih dogodkih. Tekom bojev, ki so se vršili po mestu med pristaši vlade in pristaši maršala Pilsudskega po raznih krajih mesta, predvsem pa v bližini belvederske palače, je bilo ubitih kakih 200 oseb, ranjenih pa nad sto.

Včeraj je bila v Varšavi proglašena splošna stavka; stavkujoči zahtevajo, da poda Witoszeva vlada ostavko.

Kakor izgleda, se bo položaj v kratkem razčistil, ker se je vojaštvo po pretežni večini izreklo za Pilsudskega.

VARŠAVA, 15. Včeraj ob 2 ponoči so čete, ki jih je vlada poslala proti upornemu maršalu, prestopile na stran Pilsudskega. Pilsudski je vdrl v palačo predsednika republike, ki se nahaja na Belvederu, od koder so pa Witosz in ostali člani vlade pobegnili že prej.

V mestu je vladala ponoči velika živahnost. Prebivalstvo je priredilo številne manifestacije in vzklikalo maršalu Pilsudskemu.

Krakovska garnizija se dosedaj še ni vmešala v borbo; poveljniki izjavljajo, da čete ostanejo zveste ustavni vladi. Obsedno stanje je bilo proglašeno v raznih pokrajinah, tako tudi v Vilni.

Francoski tisk o dogodkih na Poljskem

PARIZ, 15. Vsi listi živahno razpravljajo o zadnjih dogodkih na Poljskem. Kakor pravi «Petit Parisien» mora biti sedaj glavna skrb vsakega poljskega rodoljuba, da v državi ne pride do državljanske vojne, ker bi se v takem slučaju Nemčija gotovo skušala okoristiti. Poleg tega bi pa tudi ugled Poljske v mednarodnem zboru silno trpel.

Tudi «Oeuvre» obžaluje, da je na Poljskem prišlo do notranjih nemirov, katere bodo prikriti ali odkriti sovražniki Poljske gotovo izrabili. Posebno sedaj, ko se poganja za stalen sedež v Svetu Družbe narodov, utegne Poljski hudo škodovati, da je obrnila orožje proti sebi. «Homne Libre» piše: Sedanja kriza ni bila nikakor potrebna, pa najsi bo njen konec kakršenkoli. Versailleska pogodba in status quo kot ga je določila svetovna vojna, slonita na obstoju Poljske. Če bi Poljska dala svojim nasprotnikom priliko, da jo napadejo na en ali drug način, bi to gotovo usodno vplivalo na mir v Evropi.

Francoski vojni dolg

PARIZ, 15. Francoski finančni minister Roul Péret bo jutri odpotoval iz Pariza v London, kjer bo nadaljeval pogajanja z angleško vlado za ureditev francoskega vojnega dolga. Uradno poročilo pravi, da razgovori med lordom Churehillom in ministrom Péretom ne bodo dolgo trajali ter da bo stvar urejena že v ponedeljek ali torek.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 14. maja.

V svojih pismih sem ponovno poudarjal, da se more naša notranjepolitična kriza — ki pa je dejansko samo vrenje mladega in dobrega vina — rešiti le v znamenju sporazuma in enotnosti radikalnega kluba.

Burni potek naših notranje-političnih dogodkov v zadnjem mesecu je sicer dostikrat kazal, ko da bi bilo to neresnično in naši listi so tudi že pisali, da je sporazum pokopan in da je radikalni klub razbit. Danes, ko se pričenja v skupščini zdrava korupcijska debata, so se vse te vesti izkazale kot neresnične in sporazum ostane, ravno tako pa tudi ostane radikalni klub enoten.

Še pred par dnevi je bila trditev o koncu vladne koalicije med radikali in radičevci zelo verjetna. «Samouprava», glavno radikalno glasilo, je dan na dan napadalo St. Radića, ki da s svojimi govori boljševizira deželo. In kakor «Samouprava» tako so pisali tudi nekateri drugi radikalni listi, Pašićeva najboljša okolica pa je odkrito izjavljala, da treba pretrgati vez z radičevci. Bil je tu tudi že zunanji povod za razkol z radičevci. Minister Miša Trifunović je razveljavil celo vrsto odredb, ki jih je izdal v prosvetnem ministrstvu Stjepan Radić. Radičevci so bili radi tega ogorčeni in poslanski klub HSS je poslal vladi obsežen memorandum, v katerem našteva sedem točk, ki jih ima prosvetni minister Miša Trifunović popraviti. Položaj je bil tako napet, da se je že govorilo o odstopu radičevskega podtajnika v prosvetnem ministrstvu. Poleg tega je bila še vedno neurejena zadeva z dr. Nikićem. St. Radić je sicer za hip pristal na to, da ostane dr. Nikić v vladi, toda z ozirom na disciplino v klubu je moral vztrajati na to, da je dr. Nikićevo mesto v vladi le provizorično. Toda v tej točki ministrski predsednik Uzunović ni hotel ustreči Radiću, ker se ni mogel sprijazniti s tem, da bi nastopil proti dr. Nikiću, ki je v najtežji uri stopil na njegovo stran.

Zunanjih vzrokov je bilo torej več ko dovolj za razbitje koalicije, vseeno pa je koalicija ostala, ker ni bilo druge rešitve. Če bi bil položaj v radikalnem klubu tak, kot pred letom dni, potem bi se radikali prav lepo zahvalili radičevcem za njih podporo in sklenili zopet zvezo s samostojnimi demokrati, ki so na ta poziv bili vedno pripravljeni. Toda ta poziv se ni zgodil, ker ni imel zmisla. V radikalnem klubu je bila namreč skupina okoli Lj. Jovanovića odločno proti vsaki koaliciji s SDS in ta skupina je bila tako močna, da ne bi imeli radikali skupno s samostojnimi demokrati večine. Radikali so zato morali popustiti, a popustiti so morali tudi radičevci. Zakaj če bi bili ti intransigentni in ne bi pokazali dobre volje, potem sicer radikali ne bi mogli sestaviti delovne večine, mogli bi pa dobiti vojilno vlado, ki ne rabi večine v skupščini.

In zato se je zgodilo, kar se je zgoditi moralo. Najprej je popustil Radić, pristal, da ostaneta v vladi njegova disidenta dr. Nikić in Šuperina in pristal tudi na svoj izstop iz vlade.

Nato pa je moral popustiti tudi Nikola Pašić in pristati na to, da vlada na korupcijske interpelacije odgovori in da sklene glede na te interpelacije sporazum z radičevci. V čem obstoji ta sporazum med radikali in radičevci, se podrobno še ne ve, jasne pa so glavne točke dogovora.

Izvolila se bo samo ena parlamentarna anketa o korupcijskih aferah. Ta anketa preišče najprej afere Radomirja Pašića in šele nato vse ostale od ujedinjenja dalje. Parlamentarna anketa bo sestavljena iz 4 radikalov, 2 radičevcev, 1 davidovičevca, 1 klerikalca, 1 muslimana, 1 sam. demokrata in 1 zemljoradnika. Na ta način radikali ne bodo imeli večine, temveč bodo imeli jeziček na tehtnici radičevci. Delo parlamentarne ankete bo terminizirano in je torej s tem preskrbljeno, da ne bo vsa korupcijska razprava končala v pesku, dasiravno je verjetno, da ne bo končala s tako alarmantnim uspehom, kakor nekateri pričakujejo. Kajti končno ni naša skupščina samo zato tu, da pere najbolj umazano perilo, temveč je čisto zadosti, da z vso svojo avtoriteto pove vsakomur, da velja v Jugoslaviji zakon za vsakogar in da ni pardona za onega, ki je oškodoval državo. In da izpregovori to besedo skupščina, je glavno, vse drugo je manj važno.

* * *

Rešitev zadnje krize pomeni brez dvoma zmago Uzunovića in njegove skupine. Ta skupina je danes pravzaprav predstavnica radikalne stranke. Čim ostrejši je bil boj med Pašićem in Lj. Jovanovićem, tem bolj je rastla moč Uzunovićeve sredine. Da ne zmaga Pašić, je podpirala Jovanovićeva skupina Uzunovića in da ne zmaga Lj. Jovanović je Pašić podprl Uzunovića. S tem pa je tudi bilo ohranjeno edinstvo v radikalni stranki in zgodilo se je to čudo, da je večina Uzunovićevi vladi zasigurana, pa čeprav je moral Pašić odstopiti s svojega mesta. Bilanca zadnjih političnih dogodkov je torej za državo in za radikalno stranko na vsak način aktivna. Državno gospodarstvo se bo sigurno dvignilo, ugled radikalne stranke pa je rešen in njen nadaljni razvoj zagotovljen. In če bo šel ta razvoj v smeri programa radikalne stranke, bo dobro za stranko, pa tudi za državo.

* * *

Glasovanje v interparlamentarnem odboru, ko je zmagal Lj. Jovanović proti oficielnemu radikalnemu kandidatu, se v mnogih političnih krogih smatra kot dokaz nove grupacije v skupščini. Če bi zmagalo na včerajšnji seji radikalnega kluba intrasigentno stališče, potem bi do te nove grupacije tudi moglo priti. Zakaj le prenaravno je, če bi Uzunović, da reši svojo vlado, pritegnil k vladi tudi vse opozicionalne klube in bi dobili tako vlado: Uzunović ali Lj. Jovanović, Lj. Davidović, Radić, Korošec in Spaho. Toda taka koncentracijska vlada ni nikdar bila po okusu radikalov. Kadar je v vladi tako veliko število strank, je poslovanje silno nerodno. Na drugi strani pa tudi radikalom ni po volji, da bi reševali svoje politične nasprotnike s tem, da jih vzamejo v vlado. Zato je mnogo bolj verjetno, da bodo radikali raje delili vlado samo z radičevci in da bo ta vlada še dolgo obstojala.

Kam gre smer nove jugoslovenske politike? Na vsak način h konsolidaciji. S korupcijsko debato se naj prične dobro gospodarstvo v državi, z obnovitvijo sporazuma pa se naj doseže to pomirjenje v državi, da bo mogoče po rednem razpustu skupščine iti v svobodne volitve.

In ko bo to doseženo, tedaj bo konsolidacija v resnici dosežena, ker tedaj bo tudi naša skupščina malo boljše izbrana in bolj delavna ko dosedaj.

Znaki so dobri, upati je, da bodo tudi uresničeni. R. S.

(Glej tudi telefonsko poročilo iz Jugoslavije).

DNEVNE VESTI

Drzni napadi na našo duhovščino v Istri

V nekem sestavku v «Zborniku» od 1. maja so bila tudi naslednja izvajanja:

«Uspešnemu razvoju katoliške akcije med Slovenci in Hrvati v Italiji so največja zapreka nekateri slabo orijentirani naši sobratje. So namreč duhovniki, ki čitajo največ «Istarsko Riječ», ker se list razširja zastonj. Nekateri se poslužujejo «Edinosti», ki zna zvito prikrivati svoje načrte.» Nato trdi, da uredništvi teh dveh listov ne nudita nikakega jamstva za korektno pisanje glede cerkvenih in «versko-moralnih vprašanj» — ter nadaljuje:

«Kljub vsemu temu je duhovnikov, ki po rečenih dveh listih presojajo papeža in si dajajo ad usum delphini tolmačiti njegove alokucije. Istotako presojata ta dva lista brez nikakega poznavanja stvari tudi škofe in tisto duhovščino, ki ni v liberalnem (!!) taboru.»

Na ta — kakor se izraža — «žolčljivi pamflet» odgovarja v «Istarski Riječi» neki ugledni istrski duhovnik:

«Ali ni to testimonium paupertatis? **Da, to je že degeneracija v duševnem pogledu** (podčrtal pisec).»

«G. toži v Zborniku», da mi narodni duhovniki sodelujemo v «Istarski Riječi» in «Edinosti» ter da na vsako njihovo kritiko odgovarjamo, da sta ta dva naša narodna lista boljša od njihovih, ki sejejo samo mržnjo in zavajajo nevedne ljudi, ter nam očita, da škodujemo katoliški stvari, da nimamo zmisla za katoliški naraščaj itd. itd.»

«Tako duhovniški «Zbornik» o nas duhovnikih, ki smo osiveli v borbi za narodno osveščenje in gospodarsko povzdigo našega naroda v Istri.»

«Ne vem, kako bi označil tako pisanje. Ko bi rekel, da je zlobno, bi bilo preblago rečeno, na drugi strani pa zopet nočem rabiti psovk, ker to ni moja navada. To morem mirne duše prepustiti našim mladim zgagarjem, ki imajo boljši slovar nekulturnih izrazov. Zato mislim, da bo najbolje, če predložim tu

par dejstev, ki osvetljujejo vse vprašanje, tako da bo moglo tudi naše pošteno ljudstvo videti: a) zakaj je nastala proti nam ta gonja; b) na kateri strani je pravica in na kateri krivica».

Ta dejstva so: Ko je pokojni Dobrila postal škof, je bilo v Istri jako malo narodnih duhovnikov in učiteljev. Majhna, jako majhna peščica ljudi. Ta mala peščica je ustvarila prava čudesa v Istri. Z ene strani je vzbujala narodno zavest, a z druge si je prizadevala, da povzdigne ljudstvo. V ta namen je pošiljala inteligentnejše kmetske mladiče v višje šole, da bi prišel naš narod do svojih duhovnikov, učiteljev, odvetnikov, profesorjev in uradnikov. In tako je res prišel v nekoliko letih do svoje narodne inteligence, ki mu je bila vedno oče in mati.

Istrska inteligenca je vedno delovala zložno in nesebično. Zato ni čudo, da je vodila narod od uspeha do uspeha. Medsebojnih trenj in kulturnega boja nismo poznali. Še le par let pred vojno se je pojavilo na Pazinščini nekako novo gibanje, ki je šlo za tem, da nas politično razdvoji, ali je hitro skrahiralo kakor tudi Avstrija, **ki ga je podpirala.** Narod je ostal zložen in edinstven.

Danes se Istra zopet nahaja brez velikega dela prejšnje inteligence. Mnogi so umrli, mnogi so morali oditi. Ali vsi niso odšli. Je še nekoliko naših poštenih narodnih delavcev. To so ostanki naše nekdanje inteligence. Naši ljudje so naravnost v strahu radi vsakega našega narodnega delavca, da izgine, ker vedo, da se izguba takih ljudi danes ne da nadomestiti. Tako naši, ki iskreno in iz srca ljubijo to zemljo. **Zato se mora najodločnejše obsojati tistih par razgretih glav, ki redno napadajo naše najboljše ljudi, med njimi tudi nas starejše duhovnike, ki nikakor ne moremo odobravati njihovega sramotnega rušenja narodnih vrst!**

Naše pošteno ljudstvo noče borbe med brati, noče gospodskega razdora, ker je uverjeno, **da je to največja nesreča!** To bi morali imeti pred očmi vsi, posebno pa naš sobrat M., kar mu je že neštetokrat naglašal neki naš sobrat. Zaprosil ga je celo, naj s svojim «Pučkim Prijateljem» preneha zastrupljati naše bedno ljudstvo. Ali vse prošnje so ostale glas vpijočega v puščavi.

Nikjer nismo skrivali svojega nezadovoljstva s pisanjem «P. P.». Posledica tega je bila, **da je nekoliko sobratov dobilo od nekega sobrata (duhovnika) pismo iz Trsta, v katerem se jim grozi, da bodo prijavljeni oblastvom, ako ne bodo sodelovali v «P. Pr.» in ako bodo čitali «Istarsko Riječ» in «Edinost»!** Ali je tudi to delo za narod?! Sodbo prepuščam naši javnosti.

«Pučki Pr.» se vedno sklicuje na zasluge naše duhovščine za narod. To si je treba zapomniti. Samo škoda je, da nikdar ne omenja, da so si te zasluge pridobili **ravno tisti duhovniki, ki se zbirajo danes okolo «Istarske Riječi», kakor tudi tisti, ki so umrli, ali so morali zapustiti te kraje.**

Končno moramo omeniti še to, da se mi starejši duhovniki ne moremo strinjati s «P. Pr.» radi njegovega farizejskega pisanja. Nevednim ljudem trobi v glavo, da je tudi on za slogo in edinstvo, v stvari pa dela proti slogi in edinstvu. Neprestani napadi so najboljša priča. Ako bi jim bilo res do složnega dela, ne bi nikogar črnili in napadali. **Samo pozivi na ustanovitev «Narodnega sveta»** ne pomenijo nič. Posebno še, ko vemo, da to vrhovno instanco propagirajo samo zato, **da sebe rehabilitirajo!**

Na žalost se «Zbornik» že dlje časa ravna po «P. Pr.». Čitam redno eden in drugi list, a ugotoviti moram, da se v enem in drugem **redno napadajo samo in izključno le naši ljudje!** To je dejstvo, ki ga ne smemo pustiti iz uma.

Razumljivo je, da mi starejši duhovniki ne moremo odobravati takega pisanja. Zato, vidite, tudi obsojamo gori omenjeni tisk. In zato nam pravijo, da se je pri nas pojavila duševna dekadenca! Meni pa se zdi, da se duševna dekadenca nahaja ravno v tistih glavah, ki na tak način zastrupljjo in zavajajo narod!

Svečenik».

Poteštati za tržaško pokrajino

S kr. odlokom, ki se objavi te dni, so bili imenovane za poteštate občin tržaške pokrajine sledeče osebe:

1) Brovedani Virgilij (za občine: Nabrežina, Šempolaj, Slivno, Mavhinje, Devin);
2 Kavalir Dreossi Jožef (Vreme, Gornje Vreme, Famlje);
3) Kav. Giliberti Franc (Hrenovica, Bukovje);
4) Zusig Jožef (Doberdob);
5) Dal Soglio Marij (Dutovlje, Skopo, Kopriva);
6) Kav. dr. Cosolo Higin (Fogliano);
7) Lescovich Ludvik - (Naklo, Lokev, Rodik);
8) Marini Marino (Postojna);
9) Perlati Franc (Ronchi);
10) Cantagalli Galijan (Pieris);
11) Radovani Pavel (Dolina);
12) Premru Maks (Šmihel, Košana);
13) Ronchi Alojz (Št. Peter);
14) Zanolla Jožef (San Pier d'Isonzo);
15) Kav. Piovano Celzij (Sežana);
16) Kav. Mohorčič Ludvik (Zgonik, Repentabor);
17) Medon Jožef (Senožeče, Laze, Sinadole, Dolenja vas);
18) Varialo Leopold (Staranzano);
19) Gerbec Jožef (Tomaj, Štjak, Avber);
20) Kav. Clemente Rihard (Turiacco);
21) Maffei Ludvik (Slavina).

Imenovani poteštati položijo že danes ob 11.30 v roke tržaškega prefekta predpisano prisego in morajo takoj nastopiti svojo službo.

II. Občni zbor podružnice Prosvete «Vesna» v Sv. Križu.

(Zakasnelo)

Iz Križa nam pišejo:

Dne 5. t. m. se je vršil II. letni občni zbor imenovanega društva. Pevski odsek, katerega vodi spretni in požrtvovalni g. učitelj Venturini, deluje, medtem ko je dramatični odsek popolnoma prenehal. Knjižnica je bila tudi in vzorno poslovala. Izvoljen je bil novi odbor ki ga sestavljajo: predsednik Tence Kristjan, odborniki: Sirk Ladko, Košuta Ivan, Sirk David, Bonšak Marko in Košuta Viktor; pregledniki Tretjak Albert in Košuta Josip. Sami ljudje, ki jamčijo za uspeh. Torej naše društvo ni izumrlo!

Sicer, kakor se vidi, tudi novi odbor nima preveč sreče — kljub svoji jekleni volji. Od nedelje sem je izginil iz društvenega lokala harmonij, s katerim je poučeval g. Venturini in ki je last g. Franca Košuta. To so gotovo napravili dotični, ki želijo, da bi naš zbor popolnoma obmolknil. Mi pa pravimo: ne bo —! Odbor zasleduje vso stvar z vso vnemo ter bomo, ko pridemo do rezultata, poročali o «starem harmoniju».

Iz urada Pol. dr. „Edinost" v Trstu

Vojna škoda in rekvizicije.

Franc Gregorič, Prvačina 179: Prejeli smo Vaše pismo. Iz Vaših pojasnil izhaja, da niste prejel še nobene likvidacije vojne škode od finančne intendance ne za stavbe, ne za premičnine in niti ne od zemljišča. Dobili ste le predujme od hipotečnega zavoda v Gorici. Pišete tudi da ni stavba popolnoma dovršena in da manjkajo še razne malenkosti. Toozirno je izšla 2. aprila okrožnica finančnega ministrstva, ki pooblašča tehnične urade, da pri majhnih diferencah nedovršenega dela odobrijo izplačilo celotne stavbne škode. Zato se Vam ni bati.

Vsekakor se bomo zavzeli za čimprejšnjo likvidacijo Vaše škode. Ko boste dobil likvidacijsko listino, in če ne bo kaj v redu, pošljite nam, da tukaj uredimo.

Kljun Josip, Misliče 12, Nedah Marija, Barka 4, Prelc Jakob, Barka 51, Vateves Marija, Misliče 33. Opozarjamo Vas, da se poziv v «Edinosti» od 11. 5. 26. ne nanaša na škode, ki se tičejo rekvizicij; kakor so vse prijavljene. Po poizvedbah in zagotovilih, ki smo jih prejeli na pristojnem mestu, bodo finančni uradi sklicali oškodovance k sklepanju konkordatov že v teh mesecih. Po sklenjenem dogovoru boste prejeli pa 70% predujma v denarju.

Za sedaj Vam ne moremo drugega svetovati in niti ne pomagati.

Žvokelj Alojzij, Čehovini 5: Prijavili ste nam pismo s podatki 4 vojnih oškodovancev. Pripomniti je treba, da škode, ki je nastala v tamošnjih krajih, ni pripisati neposlednjim vojnim operacijam, ampak spada v kategorijo neredních rekvizicij. Prepričani smo, da ste ponovili v preteklem letu do 24. aprila ponovno svoje prošnje. Radi že omenjenega vzroka Vam je finančna intendanca tudi zavrnila Vaše prvotne prošnje. Vi ste rekurirali, a s tem se je postopanje le podaljšalo. Ni namreč nikakega upanja, da bi Vam vojno-odškodninska komisija priznala škodo kot vojno škodo.

Klicani boste k finančni intendanci, da sklepate konkordate za rekvizicije, nakar Vam bodo izplačevali 70% predujma. Tistikrat bodite pa previdni in trdi.

Trenutno se torej ne da nič doseči za Vas in Vaše priporočence. Pozneje.

Gombač Josip, Hrušica: Vaši akti o nastali škodi se nahajajo v Trstu pri poveljstvu vojaškega ženija v uradu — «Ufficio danni». Svetujemo Vam, da pridete v Trst in konkordirate, ker boste v nasprotnem slučaju najbrže čakal še dolgo. Iz prepisa cenitve pa ugotavljamo, da se boste moral zadovoljiti s približno 500 lirami. Kar odgovarja škodi. Lahko Vam bomo pomagali, če želite.

Grlj Anton — Podgrad 40. Vaši akti se nahajajo pri poveljstvu vojaškega ženija v Trstu, kjer smo jih iztaknili. Morate pa še konkordirati. Ko smo poizvedovali, koliko bi Vam dali, so zaenkrat obljubili 700 lir. Mogoče se da še kaj doseči. Pridite v Trst.

Ivančič Franc, Kobarid: Ponovno smo v naših listih poročali, da ni mogoče pospeševati izplačila zastankov pokojnine, ker, dokler se dobijo plačilni uradi vseh tozadevnih informacij od raznih strani, ne nakažejo ničesar.

Eler Fran, Elerji: Vi dobite odgovor v kratkem, ker smo že pred časom urgirali na pristojnem mestu.

Z ozirom na naš poziv v «Edinosti» in «Novicah» se oglašajo v našem tajništvu le premnogi, ki tega poziva niso razumeli. Prihajajo po razna pojasnila, ki se tičejo čisto drugih stvari. Ponavljamo, da smo pozvali le one, ki so postali vsled prevelikih predujmov odnosno prenizkih konkordatov dolžniki bank in drugih zavodov, naj odgovorijo na stavljena vprašanja ali pa odpošljejo potrebne listine.

Ker vemo, da jih je še mnogo po Krasu, ki se našemu pozivu niso odzvali, ponavljamo naš poziv še zadnjič danes.

Tajništvo.

(Dalje prih.)

Društvene vesti

— **Glasbeni večer šole «Glasbene Matice» v Trstu.** V soboto, 22. t. m. priredi šola «Gl. Matice» s svojimi gojenci glasbeni večer v dvorani «Del. kons. društva», pri Sv. Jakobu. Nastopijo gojenci na klavir in na gosli. Razen teh solistov nastopi tudi šolski orkester na lok.

Kdor poseča te vsakoletne glasbene prireditve, opaža, da se dviga šola z vsakim letom vedno bolj in da se približuje svojemu postavljenemu si cilju.

— **Pogrebno društvo v Rojanu** vabi na svoj redni občni zbor, ki se bo vršil na binkoštno nedeljo ob 9. uri zjutraj. Dnevni red: 1) nagovor predsednika, 2) poročilo tajnika, 3) poročilo blagajnika, 4) volitev odbora, 5) slučajnosti. — Odbor

— **Pogrebno društvo v Rojanu** vabi na svoj redni občni zbor, ki se bo vršil na binkoštno nedeljo ob 9. uri zjutraj. Dnevni red: 1) nagovor predsednika 2) poročilo tajnika, 3) poročilo blagajnika, 4) volitev odbora, 5) slučajnosti. — Odbor.

— **Šentjakobska podružnica «Šol. dr.»** naznanja, da se vrši danes ob 10.30 v dvorani DKD redni občni zbor po sledečem sporedu: 1) Nagovor predsedujočega ter poročila tajnika in blagajnika, 2) Odobritev računov in absolutorij odboru, 3) Poročilo vrtnaric o vspehu v vrtcih ter refekcije, 4) Volitev novega odbora in nadzornikov, 5) Razni nasveti in predlogi. Odstopajoči odbor vabi vse člane in podpornike, da pridejo na ta zelo pomembni občni zbor.

— **M. D. Sv. Ivan.** Danes ob 11. uri društveni sestanek s predavanjem v društvenih prostorih na verandi. — Odbor.

— **Čitalnica.** Jutri, v pondeljek ob 21 redna odborova seja. Navzočnost vseh odbornikov nujno potrebna. Točnost. — Tajnik.

GOJENCI OTROŠKEGA VRTCA PRI SV. JAKOBU

nastopijo danes popoldne ob 3.30 v dvorani DKD po sledečem sporedu: 1) Pozdrav, 2) Nina oj nana, 3) Ptiček, pesem, 4) Kuhar, prizor, 5) Anka-ciganka, prizor, 6) Sirota, prizor, 7) Pridna Metka, deklamacija, 8) Lipa, pesem, 9) Majniška kraljica, prizor, 10) Golobček, pesem, 11) Angelj-rešitelj, deklamacija 12) Pomlad, pesem, 13) Kdor ne uboga, ga tepe nadloga, 14) Gozdič, pesem. Med posameznimi točkami svira gospica Božena Sirokova. Spored je tako raznovrsten, da ne bo zabaval samo starišev otrok obiskujočih otroški vrtec, ampak tudi drugo občinstvo, ki je vabljeno na to prireditev. Pridite vsi, ki se hočete poveseliti ob nastopu teh naših najmlajših!

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Uradno poročilo O. S. V. iz seje širšega odbora I. z dne 14. maja

Razpustilo se je T. V. Kolesarjev ter se imenoval g. dr. Vl. Goljevšček za komisarja z istimi pravicami.

G. Kravos Ljubo podal ostavko iz vseh organov S. U.

Tekom tedna dobe vse članice po en izvod popravljenega poslovnika. Proti nadaljnim prestopkom se bo postopalo najstrožje.

Naknadno odobrena tekma: Adria - C. S. Tergeste.

S. D. Primorje dobi izkaznice danes zjutraj v naših uradih.

Preda se legalnemu odseku zadava Adria - Obzor, da potom pravilnega tolmačenja poslovnika uredi spor.

«Čitalnica» (Sportni odsek)

Nogometaši: Štokelj II, Cesar (Kuferšin), Štokelj I, Sluga, Blaževič, Šavron I, Štokelj III, Letner, Kovačič I, Vrtovec II, Kovačič II, Šavron II, Tomažič, Bernetič morajo biti danes ob 5. popoldne navzočni na igrišču S. D. Adrije za odigranje tekme. — Načelnik.

S. D. «Obzor»

V torek dne 18. t. m. se vrši V. izredni občni zbor imenovanega društva, na katerega vabimo zastopnike vseh mladinskih in drugih bratskih društev. Začetek točno ob 20.30 uri v društvenih prostorih gostilne pri «Tirolcu». Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Čitanje zap. zadnjega obč. zbora, 3. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika, c) revizorjev, 4. Volitev novega odbora, 5. Razni predlogi in nasveti, 6. Slučajnosti. — Odbor.

***

— **Jutri, v pondeljek, odborova seja.** Udeležba s strani tovarišev odbornikov obvezna. Vabljena sta tudi tov. revizorja, da se seje gotovo udeležita. Začetek točno ob 20.30 uri v društvenih prostorih.

M. D. Sparta, Škedenj

Javljamo tem potom, da se tekma, ki se je imela vršiti danes 16. t. m. ne vrši, ker dajemo forfait.

Igrišče S. D. «Adria»

(Danes, 16. 5. 1926; via Calvola - naproti Lloydovemu stolpu)

Ob 1.30 točno igra **Adria proti Primorju** (II. div.). Nova preizkušnja čaka «Adrijo» v njeni novi formaciji. Predstavijo naj se od «Adrije» na igrišču ob 1 uri: Kreševič, Kosič, Morel, Mahne, Vrbec, Stolfa, Benedetič, Tavčer, Vrčon, Vrtovec I in II, Micheluzzi, Šuligoj.

Ob 3 igra **«Sparta» - «Obzor».** Smo blizu finalnih tekem, zato tem mrzličnaje spremlja naša publika vse tekme. Velikanski napredek, ki ga je dokazala «Sparta» tekom prvenstvenih tekem, bo dokazal brezdvomno, da je ista vredna igrati v prvi diviziji, četudi ji usoda govori drugače.

***

Ob 14.30 uri trenažna tekma **«Adria» - «Rolanesi Erranti» na igrišču «Unione S. T.».** Vse čete, ki so si iz enega ali drugega vzroka nadela ime «erranti» (blodeči) so si zagotovile simpatije tržaške sportne publike. Ni ena najslabših med njimi četa blodečih Rojančanov, ki se danes ob dveh in pol sreča z Adrijo. Tekma bo brezdvomno lepa. Igralci «Adrije» — točni!!

HAZENA

A. S. K. «Primorje», Ljubljana in S. D. «Adria», Trst

(Mednarodno srečanje v nedeljo (binkošti) na igrišču S. D. «Adria», via Calvola, naproti Lloydovemu stolpu).

«Adria» ima na binkoštno nedeljo v gosteh močno hazeno društvo A. S. K. «Primorje» iz Ljubljane, ki nastopi v popolni formaciji. To tekmo bo spremljala nogometna tekma med «Adrijo» in kako tretjedivizijsko četo Trsta ali dežele. To bodi predznanilo. O tekmi spregovorimo natančneje v kratkem. Sportna javnost, rezerviraj binkoštni popoldan za to mednarodno srečanje!

S. D. «Adria»

Jutri, pondeljek, ob 8.30 plenarna seja. Obvezna navzočnost vseh tehničnih komisij. Tudi gdčne tehničnega vodstva hazene so tem potom vabljene. Na dnevnem redu: Binkošti! — Odbor in sportno vodstvo.

— V torek zjutraj training lahke atletike na društvenem igrišču! — Vodja.

— Trainingi nogometa: Sreda ob petih zjutraj (napad obvezno, bramba neobvezno); petek ob petih zjutraj (bramba obvezna, napad neobvezen). Iste dneve od štirih pop. do teme. Trenirajo skupaj prva, druga in tretja četa. — Vodja.

D. D. «Vesna» - S. K. «Jadran» 1 : 1 (0 : 1)

Na praznik vnebohoda dne 13. maja 1926 je nastopila na igrišču goriške Sparte mlada četa Dijaškega društva «Vesne» iz Gorice proti četi «Jadrana» iz Vrtojbe.

Kdor bi bil pregledoval obe četi pred tekmo, bi gotovo ne dvomil, da bo «Vesna» temeljito poražena. Mladi «Vesnaši» so bili kot otroci proti razvitim in mnogo starejšim «Jadranašem». Ali vendar, ko se je začelo s tekmovanjem, si takoj lahko opazil, da ima «Jadran» opraviti s sicer še slabo razvito in malo izvežbano, a vendar nevarno četo, ki je v prvem polčasu sicer pešala, a se je v drugem nenavadno dvignila, tako v tempu kakor tudi v kombinaciji.

Sicer ni nudila ta tekma kdovekakega užitka, ker ne ena ne druga četa še nista na onem mestu, da bi se zamoglo od njiju pričakovati dobre in lepe igre, vendar je zanimiva, zlasti za «Vesno». Komaj poldrug mesec časa je od takrat, ko se je ustanovil nogometni odsek «Vesne», in že je žela ta četica začetnikov, mnogo šibkejših od «Jadranašev», svoj prvi uspeh. Čudil sem se zlasti igri «Jadrana», ki je močen, a se vendar ne more in ne more dvigniti iz onega igranja, ki bi ga človek prisodil igralcem, ki so prvič na igrišču. Sicer ni prišlo do nikakega incidenta, vendar se je streljal v «Jadranova» vrata en kazenski strel v drugi polovici časa, ki pa je ostal na vratih brezploden, na skupno veselje obeh čet.

Izmed igralcev «Vesne» bi zlasti pohvalil levo krilo in halfe. Napadalci so bili sicer precej močni in dobri, vendar jim manjka posebno kombinacije, kjer se bodo morali še temeljito vežbati. Mnogi napad, ki je, kazal, da bo gol, se je tik pred vrati izjalovil in zlasti desno krilo je streljalo nebroj kornerjev. Vendar sem gotov, da bo započeto delo rodilo sadove. Želeti je le vztrajne igre in treninga.

Sodil je vratar «Sparte», Radinja. Sicer nepristranski je vendar izpregledal marsikatero napako in roko. — On trenira tudi četo «Vesne» in kaže, da ji koristi. — «Vesna», naprej! — I. V.

Tržaško igrišče

Ob 10. uri Boysi
Ob 2. uri gojenci
Ob 3. uri rezerve
Ob 4.30 I. četa - «Capodistria».

***

Od štirih tekem, ki se bodo vršile danes na tržaškem igrišču, ima zadnja tekma med «Valom» in «Capodistria» največjo važnost.

«Val» nastopi v oni sestavi, v kateri je igral v četrtek proti «Bancarom» v prvem polčasu.

Lanska tekma med «Valom» in «Capodistria» je privabila na Trstenik veliko množico sportnikov, ki gotovo ne bodo manjkali tudi danes, da bodo priča lepemu napredku valaške čete, ki bo danes nastopila z drugačno igro, kakor je mogla nastopiti v lanskem letu. Četa «Capodistria» pa nudi zadostno jamstvo, da bo tudi današnja tekma v vsakem pogledu na višini zadnjih tekem.

D. K. «N. Tommaseo»

Danes točno ob 14.30 uri naj se zberejo vsi nogometaši I. in II. čete na igrišču «Obzora».

M. D. Magdalena

igra danes ob 13.30 z močno četo S. C. Stella prijateljsko nogometno tekmo na igrišču «Obzora». — Toliko na znanje nogometašem. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Grozna nesreča na parniku.

Včeraj predpoldne okoli 10. ure se je dogodila na parniku «Atlantide», zasidranem ob pomolu št. 2 v prosti luki V. E. III., grozna nesreča. Ob tistem času se je 42-letni premogar Josip Africh, stanujoč v ulici Pasquale Revoltella št. 27, podal v skladišče premoga na dnu parnika, kjer je imel delati. Ker je v skladišču vladala tema, je Africh, da bi videl kam stopiti, zažgal žveplenko. V istem trenotku je zadonel v skladišču močan pok in hipoma je Africha obdal velik plamen: vnel je premogovni plin, takozvani «grisou», ki se je bil razvil v zaprtem skladišču. Kakor bi trenil, se je nesrečnemu premogarju vžgala obleka. Na njegove obupne klice na pomoč so prihiteli drugi delavci, ki so rešili Africha plamenov. Dasi se je to naglo zgodilo, je vendar siromak zadobil strašne opekline na raznih delih telesa, posebno na prsih in hrbtu. Na lice mesta je bil poklican zdravnik rešilne postaje, ki je podal ponesrečencu prvo pomoč ter ga dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Stanje nesrečnega premogarja je zelo nevarno in zdravniki imajo prav malo upanja, da mu rešijo življenje.

Nezgode pri delu. — Trije delavci napol zadušeni s plinom.

Včeraj okoli 11.30 se je v škedenjskih plavžih pokvarila priprava za čiščenje plina, ki ga rabijo pri pečeh, kjer topijo železno rudo. Nekateri delavci so pričeli popravljati defekt, a pri tem poslu je 40-letnemu delovodji Uliseju Bosolo, stanujočemu v Škednju št. 1461, nenadoma postalo slabo; uhajajoči plin, ga je tako močno omamil, da je padel v nezavest. O dogodku je bila obveščena rešilna postaja in kmalu potem je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je dal Bosola prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje pa ni nevarno.

— Okoli 15. ure se je pri isti pripravi pripetila druga nesreča. Ko je 24-letni mehanik Just Eberhardt, stanujoč na Vrdeli — Scoglietto št. 217, popravljal zaklopnico, ga je plin, ki je puhtel iz cevi, skoro zadušil. Tudi njemu je moral prihiteti na pomoč zdravnik rešilne postaje, nakar je bil Eberhardt prepeljan v mestno bolnišnico. Okreval bo v par dneh, ako ne nastopijo kake komplikacije.

— Slična nezgoda se je pripetila včeraj popoldne okoli 17. ure v tovarni strojev pri Sv. Andreju, kjer je 25-letnemu težaku Jordanu Zipponi, stanujočemu v ulici Capitelli št. 7, postalo slabo radi plina, ki je puhtel iz peči, v kateri so topili železo. Zipponi je bil prepeljan nezavesten v mestno bolnišnico, a njegovo stanje ni nevarno.

Huda kolesarska nezgoda.

Včeraj popoldne okoli 14. ure je 19-letni trgovski pomočnik Ivan Iljaš, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji št. 640, vozil s kolesom skozi predor Sandrinelli v smeri proti mestu. Nekako sredi predora je Iljašu nenadoma prišel na pot 18-letni pomorščak Ivan Grahalić iz Pule, ki je do tistega trenutka korakal za nekim vozom, tako da ga Iljaš do tedaj ni mogel videti, kakor tudi Gragalič ne njega. Ker je Iljaš vozil precej naglo, se ni utegnil ogniti Grahalicu; zaletel se je s tako silo vanj, da sta oba padla. Dočim se je Iljaš, dasi precej hudo zdelan, kmalu pobral, je Grahalič obležal zelo nevarno poškodovan; pri padcu se je tako hudo udaril v glavo, da si je pretresel možgane in najbrž mu je tudi počila črepinja. Nesrečni kolesar in njegova žrtev sta bila prepeljana v mestno bolnišnico, odkoder je bil Iljaš po prvi pomoči odveden na policijski komisarijat v ulici Brunner in tam zaslišan; Grahalič pa je bil sprejet v precej resnem stanju v kirurgični oddelek.

Iz tržaške pokrajine

ZGONIK.

Napovedana veselica se ne bo vršila. Prenesena je na nedoločen čas. Toliko na znanje občinstvu.

Vesti iz Istre

OCIZLA.

Veselica izobraževalnega društva «Zveza» v Ocizli, ki se je imela vršiti danes 16. t. m., se radi nepredvidenih zaprek odloži. Kdaj se bo vršila, se pravočasno javi v «Edinosti».

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Odredbe goriškega komisarja.

Stroški za vzpostavitev zidu po novem načrtu stavbenega reda se zvišajo. 2) Določijo se stroški za sestavo proračuna gradbe nove poštne palače na trgu Antonio Rotta. (na sredi ulice Morelli na prostoru, kjer je stala prej palača trgovske-obrtne zbornice). 3) Sklenilo se je, zidati delavske hiše 4.) Določil se je urnik za mirodilnice (drogerije), ki je odslej isti kakor pri trgovinah z jestvinami. 5) Zamenja se nekaj njiv sveta v ulici Brigata Pavija (proti Stračicam) z občinskim svetom v okolici, da se napravi zveza med ulicama Pavia in Cordaiuoli (Vrvarska ulica ob Soči). 6) Nabavi se stavba Brumat Karmele v ulici Sauro (prej Dogana) in sicer št. 16., da se ulica primerno razširi. 7) Sezidata se dve novi peči za proizvajanje plina. 7) Tudi via Boschetto se razširi; v ta namen se kupi 700 m² sveta od dr. Henrika Thomanna. 8) Določile so se potankosti, kako oddati dela za gradbo nove občinske klavnice, ki bo stala zraven tovarne ledu «Igea» v največji bližini južnega kolodvora.

VRHPOLJE PRI KOZINI.

Kakor že javljeno, priredi pevsko društvo «Veliko Gradišče» dne 23. t. m. veliko vrtno veselico s sodelovanjem sledečih društev: «Krasnopolje» iz Gročane, «Pevski zbor» iz Prage, «Venec» iz Kozine, «Zvezda» iz Herpelj, «Lipa» iz Bazovice, «Ilirija» Trst — Sv. Jakob, «Adrija» iz Barkovelj in «Tamburaško društvo» iz Rocola. Med sporedom pa bo svirala znana godba iz Herpelj. Po veselici prosta zabava. Opozarjamo, da gre zvečer korjera proti Trstu in da se radi tega tudi Tržačani lahko udeleže veselice in prebijejo med nami par veselih uric. Torej na svidenje v nedeljo!

IZ GABERJA NA VIPAVSKEM.

Naše prosvetno društvo «Danica» priredi danes v nedeljo 16. t. m. veliko pevsko prireditev. Poleg domačega pevskega zbora sodelujejo zbori iz Rihemberga, Brij, Šmarij in Gor. Branice. Program je obilen ter je zastopana večina slov. skladateljev. Prijatelji slovenske pesmi pridite! K obilni udeležbi vabi: — Odbor.

VIPOLŽE.

Naznanjamo vsem sosedom in dobromislečim Bricem, da uprizorimo novo dramsko delo dne 23. maja 1926. ter prosimo že danes sosedna društva, da ta dan ne prirejajo veselic. Obenem vabimo k obilni udeležbi. Podrobnejši spored prireditve naznanimo pravočasno.

Pečine.

Že dolgo ni bilo glasu iz naših krajev v časopisju. Vendar si ne moremo kaj, da bi se tudi mi ne pritožili radi zelo točnega in res nadvse točnega poslovanja našega novega poštarja. Sicer pa pri nas ni kdove koliko novega. Živimo in delamo. Mnogo je škodilo in nas oviralo v poljskem delu, ki je že bilo v polnem razmahu, tudi deževje. Lahko rečemo, da smo zaostali za kak teden. Naši društveniki se pridno pripravljajo z novo igro, vendar moramo reči, da jih neprestano delo in pa naglica, da dohitimo, kar smo zamudili, ovira v vajah.

Vendar upamo, da tudi takrat ne bomo zadnji.

KRALJ NA BETAJNOVI V AJDOVŠČINI

Danes v nedeljo ob 16. uri uprizori goriško Dramsko društvo Cankarjevo dramo v treh dejanjih **Kralj na Betajnovi** v Bratinovi dvorani v Ajdovščini. Letos praznujemo petdesetletnico Cankarjevega rojstva in zato se je odločilo Dramsko društvo, da priredi gostovanje s Carkarjevimi deli širom Julijske Krajine, kar naj bi veljalo tudi v Čankarjevo proslavo. Naše ljudstvo bo gotovo z največjim zanimanjem prisostvovalo uprizoritvam iger najboljšega svojega dramatika, ki si je priboril tudi največji svetovni sloves. Naj ne bo med nami človeka, ki bi ne poznal našega Cankarja - velikana. Slavimo svoje velike ljudi.

V glavni vlogi nastopi g. Sila iz Trsta. Igro režira Košuta. Predprodaja vstopnic v trgovini Štekar & drug v Ajdovščini.

KANAL

Slovo občinskega tajnika

Naš dosedanji občinski tajnik g. Lenkič je odšel ta teden na svoje novo mesto. S svojim globokim znanjem ter s pridnostjo je popolnoma reorganiziral in preuredil po vzeljani italijanski občinski postavi poprej neurejeni kanalski občinski urad.

Župan se mu je za to njegovo delo prav prisrčno zahvalil v eni izmed preteklih sej občinskega starešinstva.

Tudi ostalo prebivalstvo je vzljubilo g. Lenkiča tekom njegovega službovanja v Kanalu in priča temu je bil posebno poslovilni večer.

G. Lenkiču želimo prav iskreno obilo sreče na njegovem novem mestu.

Tajniško mesto bo opravljal sedaj pri nas g. Bajt Adolf, domačin, ki je pri zadnjih izpitih dosegel tajniško diplomo.

TREBUŠA.

Ko se je motal Ludvik Podgornik, triindvajsetleten mladenič, okrog svojega konja, ga je ta nenadoma cebnil tako močno v trebuh, da je revež padel nezavesten na tla. Domačini so ga takoj odpeljali v Gorico in ga oddali v bolnišnico.

SOVODNJE.

Zopet zaznamujejo pri nas nesrečo in tudi to pot v delavnici tvrdke Badoni, ki izpraznjuje granate in drugo strelivo, puščeno po vojni na našem zemljišču. 24-letni Alfred Designano iz Torreana je odpiral bombo z dušečimi plini, o kateri je pa mislil, da je prazna. Ko jo je odprl, je bruhnil plin v obraz in bati se je bilo, da ga zaduši. Takoj je bil telefonično poklican iz Gorice Zeleni križ. Na licu mesta so se ugotovile opekline na obrazu in rana na očesu, ki pa na srečo ni nevarna. Delavec

Designano je bil sedaj že drugič zadet od streliva.

VOGRSKO.

Predsinočnjim so neznani storilci vlomili v hlev našega občana Spacapana Franca in mu odpeljali konja. Konj je rjavordeče barve in ima črno grivo. Tatvina se je sicer takoj naznanila pristojni oblasti, a vsekakor je dobro, da pride zadeva tudi po časopisih v javnost. Občinstvo je opozorjeno in lahko zelo mnogo pomaga, da se storilci oziroma storilec izsledi.

CERKNO.

Sedemdesetletna starka Marija Mesar se ni pravočasno ognila avtomobilu, zato jo je podrl na tla. Pri tem si je zlomila rame, a dobila je tudi notranje poškodbe. Takoj se je obvestil goriški Zeleni križ, ki je starko prepeljal v mestno bolnišnico, kamor je došla v zelo nevarnem stanju.

IZ PRVAČINE.

Prihodnjo nedeljo, dne 16. maja uprizori naše prosvetno društvo ljudsko igro «Mladi gozdar» prosto dramatizirano po znanem romanu, ki ga je spisal soški črnošolec z istim naslovom. Radi nepredvidevanih ovir se bo vršila igra mesto v četrtek t. j. na Vnebohod, **danes, v nedeljo 16. t. m.** Igra je že sama na sebi lepa in prikupna, tako, da bo vsak, ki je imel priliko čitati roman, gotovo prihitel, da si ogleda poosebljeno vsebino. Kdor pa še ni imel prilike čitati knjige, naj pa sedaj prihiti, da bo užil par ur lepe in poštene zabave.

Med dejanji in odmori bodo pela razna pevska društva in bo svirala domača godba. — Po veselici prosta zabava.

Za obilno udeležbo se priporoča — Odbor.

Znanost in umetnost

Proslava Ivana Cankarja v Gorici

Ko je bil Cankar še živ, ga niso proslavljali. Pisal je zase — pred oltarjem umetnosti; čitala ga je mladina — in čeprav ga ni do kraja razumela, ga je vendar rada imela. Pisal je za ljudstvo, ki ga je čitalo in razumelo in rado imelo. Pisal je za gospodo, največ za gospodo — in tudi tu je pisal pred oltarjem umetnosti —, pa ga je čitala in iskala mest, ki so ji bila manj razumljiva, in je rekla, da ga sploh ne razume, in ga je odklanjala in ga ni imela rada. A prav gospoda je oni del naroda, ki ima proslavljanje v zakupu. Ker ga ni marala gospoda, Ivan Cankar v življenju ni bil proslavljen. A danes ga proslavljajo. Ista gospoda ga proslavlja, ki ga prej ni marala. Kaj se je izpremenilo? — Ko je lev poginil, je prišel osel in ga je brcnil. Gospoda je milejša; prišla je in je rekla: — Sédimo nanj! — Premnogo znakov kaže namreč, da proslavljanje Ivana Cankarja še ni popolnoma odkritosrčno. Mnogokrat se zdi človeku, da izvira iz veselja, — ker je že mrtev.

Kaj so mu očitali? — Da preveč pije! In da si izposoja, — ne da bi vračal! — Pil je, revež; a ne preveč. Saj je bil preslaboten, da bi preveč pil. In zakaj je pil? Ker ni mogel živeti. Ker ni imel, da bi dostojno živel, si je iskal utehe v meglah alkohola. — Izposojal si je, revež — in ni vračal; le izposojal si je malenkosti, drobtine z mize gospodove — in vračal jih ni, ker ni imel odkod. — A kdo je kriv, da ni imel? — Kje je v narodu oblast, ki nakazuje umetniku: — Tu imaš za življenje! Ali je nima v zakupu ista gospoda, ki ima v zakupu tudi oblast za proslavljanje umetnikov? — Pa če bi tudi ne bilo tako in bi bili obe napaki — dvoje moralnih defektov Ivana Cankarja, bi obe skupaj ne obtežili tehtnice njegove morale niti za najdrobnejši solnčni prašek. On, ki je vse svoje življenje žrtvoval umetnosti in ki je živel v hramu umetnosti kakor pobožnjak, ki moli v zbranosti in vdanosti pred oltarjem in ki so mu stvaritve ko molitve, on je rastel od mladih nog preko moških let in prezgodnje ostarelosti po morali in značaju — samo navzgor, zmirom samo navzgor! Ob religiji svoje umetnosti je zrastel kakor nobeden naših mož, ker nobeden še ni imel tako velike in tako globoke vere! Zrastel je kot umetnik in zrastel je kot človek! Čeprav izčrpan, s štiridesetimi leti — starec, je bil moralno močan ko malokdo. Ni bilo boljšega in pravičnejšega in poštenejšega človeka, nego je bil Ivan Cankar. Sovražil je laž in hinavščino, sovražil vse grdo in zlo, sovražil krivico in nepoštenost. Vohal je zdaleč vse slabo — in brizgal je vanje jedki strup svoje satire in bruhal je vanje požigajoči ogenj svojih umotvorov. — Kaj moreta oni dve napaki ob visokosti njegove morale in njegovega neupogljivega značaja? Rajši v ponižanje nego v laž; rajši v bedo nego za krivico; rajši v prezgodnjo nebogljenost in rajši v smrt nego v neznačajnost!

Ivan Cankar je bil borec. Na treh frontah se je boril. Na prvi fronti je šlo za umetnost, za njeno čistost in nedotakljivost, za njeno dobroto in lepoto, za njeno resničnost in pravičnost. Izganjal je z biči iz njenega templja branjevce, ki bi jo hoteli izkoriščati v svoje sebične in svetohlinske namene. Preganjal je Krpanovo kobilo kakor ponarejen in strupen surogat. — Na drugi fronti je šlo za socijalno pravičnost. Bičal je krivice ljudi in življenja. Prorok nove dobe je postavil delo nad posest in je šel s hlapcem Jernejem in je zažgal krivičnemu gospodarju hišo nad glavo. — Na tretji fronti je šlo za njegov jezik in za svoj narod, za njegovo slovenstvo. Ljubil je svoj slovenski jezik in ga je dvignil do najpopolnejše lepote. In ljubil je svoj slovenski narod, kažoč mu v svojih delih kakor v ogledalih njegov obraz. Bičal je njegove napake in njegove grehe, bičal iz ljubezni, da jih zatre — kakor zatira zdravnik bolezen, da povrne bolniku zdravje in lepoto. In branil je slovenstvo svojega naroda, kateremu je prorokoval in želel združenje z brati, združenje enakih z enakimi, enakovrednih in enakopravnih v boju za skupno moč in srečo. — Na vseh treh frontah je imel vojske nasprotnikov. In na vseh treh frontah mu je stala v sovražnih taborih — gospoda; — ista gospoda, ki ga danes proslavlja. A že samo dejstvo, da ga proslavlja, in premnogo drugih znakov kaže, da se tudi ona bliža svojemu ozdravljenju, da se otresa robskega duha in da se začenja zavedati — svobode. Proslavljanje Ivana Cankarja postaja prisrčnejše in odkritosrčnejše. In prišel bo solnčni dan, ko bo stal ves narod na vseh frontah v njegovem taboru in ko bodo sovražne črte opustošene in zapuščene. Napoči nam čimprej ta — veliki Cankarjev dan! —

— Gorica se je 9. majnika t. l. s proslavo Cankarjeve petdesetletnice sama proslavila. Dramsko društvo je uprizorilo s pomočjo tržaškega gosta gosp. M. Sile Cankarjevo dramo v treh dejanjih «Kralj na Betajnovi». Uprizoritev je bila častna in nadvse zaslužna.

Ko je Cankar «Kralja» pisal, so bili časi še nezreli zanj. Snov se je zdela predrzna. Ali je hotel poveličevati človeka zmagovalca, ki koraka okrvavljen preko trupel? Tako lažnjiv je bil čas, da ni slutil v Kantorju svoje lastne upodobitve. Družba je zahtevala od umetnika kazni za zločin; sama pa je poveličevala Kantorja in ni poznala kazni za Kantorske zločine. Povsod je cvetelo kantorstvo. «Preko trupel» — je bilo skrito geslo vseh zavojevalcev. Napoleon je bil vzor. Razkolnikov je stremel k njemu, pa je žalostno podlegel. Kantor je zmagal. In Cankar se je s svojo dramo rogal družbi: — To je tvoja pravičnost, to je tvoja svetost, ki kronaš Kantorja! — Mi pa smo bili naivni in nismo videli družbi v duše in nismo videli, kar je videl Cankar: — hinavske krinke na obrazih in krvave sekire v srcih. — Predrzna se je zdela tudi izpeljava drame. Skoraj nemogoč se je zdel prizor, ko spelje Maks Kantorja, da ko v hipnozi ponovi in pokaže umor, ki ga je bil izvršil nad očetom Nine. Čisto nemogoč se je zdel prizor s sodnikom. In vendar živita oba prizora in sta verjetna in resnična. — Tedanji čas je bil čas impresijonizma, površnega gledanja in zbiranja trenotnih, precej zunanjih vtisov. Šlo je za ustvaritev pesniških razpoloženj. Blesk v očeh, solza na

(Dalje na IV. strani)

Poslano*)

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, črevesa, mehurja, žolčnih kamnov, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredne, nizke cene. Zahtevajte prospekte. (521)

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (771

GOSTILNA v mestu se proda z vsem inventarjem. Naslov pri upravništvu.

IZLOŽBENA OKNA, parkete, vrata, okna, plošče iz kraškega kamna, štedilniki, peči, držaji, ograje, dva železna trama 40 dolgost 5.83 in 5.47 in različen, rabljen materijal se prodajo. Pojasnila Via Mazzini 37. 772

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 774

NA MAJHNE obroke dežni plašči, blago, perilo, nogavice itd. Krojačnica I. reda. Via XXX ottobre 3, I., tel. 39-20. 755

GOSPODIČNA 25-letna, neomadeževane preteklosti s 15 tisoč lir, želi znanja z dobrosrčnim mladeničem, ki ima kako trgovsko obrt. Le resne ponudbe pod «Resnost» na upravništvo. 754

BIK, čiste švicarske, sivorujave pasme, 21 mesecev star, potrjen od komisije, se proda. Stepančič Vladko, Temnica. 773

POZOR! Specialen slovenski tečaj moškega in damskega krojenja za Slovence iz Julijske krajine. Vsak krojač, šivilja ali nešivilja ima priliko točno po vsaki podobi v modnem listu, na vsako mero naučiti se krojenja po lahko razumljivem sistemu, ki je preizkušen v oblast. konces. «Krojni akademiji» na Starem trgu št. 19, I. v Ljubljani, v tečaju, ki se prične 1. junija. Šola izdaja modne liste po najnovejši modi za krojače in šivilje s priloženim točnim slovenskim poukom, da more vsak krojač ali šivilja po teh modnih listih krojiti ali dobiti zaželjeni kroj po podobi. Cena modnim listom je Din. 120 z veliko stensko tablo. Razpošiljanje in izdelovanje najmodernejših krojev po vseh merah in podobah. Učenci, ki ne morejo priti v Ljubljano, dobijo lahko pouk potom pošte s slovenskim učnim zvezkom. Informacije daje «Krojna akademija», Stari trg, št. 19, Ljubljana. Ob zaključku se dobi spričevalo in internacijonalna diploma. Vodstvo priporoča učence, ki absolvirajo tečaj, za krojitelje. 718

POSTELJA se da v najem poštenemu delavcu. Via P. Revoltella št. 28, vrata 15. 769

STENICE, kuhinjske ščurke uničujemo z jamstvom v vsakem stanovanju. Prodajamo sredstvo v steklenicah in aparate za čiščenje zraka. Zavod za dizinfekcijo, Via Rossetti 2. 770

KRASNA sobica se odda boljšemu gospodu pri slovenski družini. Naslov pri upravništvu. 771

LOKAL, v sredini Sv. Jakoba se odda. Via Foscolo 26, II. 756

URA, regulator, dobro ohranjena se proda. Naslov pri upravništvu. 757

23-LETNI mladenič, učen v mizarski stroki, s 14 tisoč lir kapitala, želi znanja v svrho ženitve z gospodično s kako trgovino, gostilno ali kmetijo. Naslov pri upravništvu. 766

POROČNE sobe, masivne, slavonsko delo, bukove 1800, jesenove 1900, topolove 2000. Türk, San Lazzaro 10. Primerjajte cene in kakovost blaga. 767

ČEVLJARSKI vajenec se sprejme takoj. Via G. Boccaccio 4. K. Batič. 768

ABSOLVENT mariborske trgovske šole išče primerne službe. Ponudbe pod «Absolvent» na upravništvo. 764

SOBA, velika, meblirana, se odda poštenima prijateljema za L 180 s prvim junijem. Via Chiozza 43, II. nadstr. 8. 765

GOSPODIČNA vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, izvežbana strojepiska, išče primerne službe za popoldanske ure. Ponudbe pod «Remington» na upravništvo. 759

SOBICO, zračno, dam v najem poštenemu mladeniču. Naslov pri upravništvu. 758

2 HIŠICI, prazni, tri sobe in kuhinja se prodata za L 12.000. Pojasnila daje Doljak, Via del Vento 3. 763

ABSOLVENTINJA državne dvorazredne trgovske šole v Sloveniji išče primernega mesta. Ponudbe pod «Praktikantinja» na upravništvo. 760

DVE GOSTILNI, v najlepši legi mesta, se oddata. Pojasnila daje Markovič, Via Udine 5, II. 762

VIŠJI URADNIK želi znanja v svrho ženitve z dobrosituirano damo, vdovo ali gospodično, v dobi do 40 let. Le resne neanonimne prijave s sliko na upravništvo pod «Uradnik». 752

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich», Trst, Via Giuliani 42. 720

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 668

BABICA diplomirana, sprejema noseče. Via Madonnina 10-II. 748

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.— Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani št. 42. 719

KRČMARJA s kavcijo išče «Konsumno in kmetijsko društvo» v Gabrovcu pri Proseku. Pojasnila daje odbor do 6. junija. 729

KAMIJON, majhen v popolnem stanju, na novo popravljen, vozi 10 q, se proda proti vsaki poskušnji. Via Pietà 11 Garage Škerl. 740

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhiajalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 721

UČENEC, začetnik, poštenihstarišev, iz bližnje tržaške okolice, se išče. Novič, trgovina jestvin via Udine. 737

SIRUP GLICEROFOSFAT, splošno ojačevalno sredstvo proti vsaki živčni bolezni. Steklenica po L 7.— Za popolno ozdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani, 42. 722

ZAHVALA. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob priliki smrti predrage sestre in svakinje

ANTONIJE ŠAVLI

učiteljice

skušali ublažiti preveliko bol, se najprisrčnejše zahvaljujemo. Posebno pa izrekamo toplo zahvalo preč. duhovščini, tolminskemu nadzorniku g. Spazzapanu, g. profesorjem učiteljišča ter ostalemu tolminskemu učiteljstvu. Istotako g. didaktičnemu ravnatelju, g. zdravniku A. Cannoniere, gospe Gorjupovi in učiteljstvu iz Kanala ter gosp. didaktičnemu ravnatelju iz Sv. Lucije. — Naša najtoplejša zahvala „Učiteljskemu tolminskemu društvu", domačemu pev. zboru pod vodstvom g. Edvarda Muniha za ganljive žalostinke in g. reditelju pogreba B. Mikužu. — Posebej pa zahvala čast. župniku Jos. Abramu, čast. g. kuratu Ant. Pisku iz Loma, g. nadučitelju Jos. Rakovčeku in gdč. Grudnovi za ganljive nagrobne govore. — Najsrčnejša hvala učiteljstvu, prosvetnemu društvu, šolski mladini in njihovim staršem iz Loma. — Vsem darovalcem vencev in cvetja in Vam vsem, ki ste nam na katerikoli način skušali utešiti našo tugo nad tako bridko izgubo naša topla in iskrena zahvala.

Drebočnik pri Sv. Luciji, 8. maja 1926.

Žalujoče družine: **Šavli, Levpušček, Ferluga, Munih** in **Taljat.**

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze sožalja ob nenadomestljivi izgubi ljubljenega soproga, očeta, brata, starega očeta in tasta

IVANA KRALJ-A

izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo.

Naša topla zahvala bodi g. zdravniku iz Nabrežine za požrtvovalno prizadevanje, da bi blagopokojnika otel prerane smrti, č. g. vikarju iz Šempolaja za poslednjo tolažbo, g. županu za požrtvovalnost ter vaščanom, ki so izkazali pokojniku zadnjo čast na dostojen način, godbi iz Nabrežine za ganljive žalostinke, darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so spremljali nam nepozabnega k večnemu počitku.

588 SLIVNO, 14. maja 1926. **Žalujoča družina.**

ZAHVALA.

Najsrčnejšo zahvalo izražamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam pripomogli in nas tolažili ob bridki izgubi in ki so danes ob 17. uri spremili k večnemu počitku našega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

FRANA JURCA

Posebno se zahvaljujemo g. podprefektu Cav. Uff. Dott. Orlandi-ju, Vojaškemu Presidiju, g. Tommasi Cap. kr. karabinerjev, prečastiti duhovščini z g. dekanom Franom Kerhne na čelu, kr. Preturi, g. Marini Marino prefekt. komisarju občine, Odboru lesnih trgovcev za darovani venec, Občinski hranilnici, Ljudski Banki, Dott. Renatu Stecher-ju tajniku P. N. F., Pevskemu društvu, Gasilnemu društvu Postojna, Godbenemu društvu, g. Kutin Franu za darovani venec, g. Krainer Franu za darovani venec, gospodom pri družbi Sclabsa, uslužbencem za darovani venec, in vsem drugim oblastim kakor tudi posameznikom.

590 **POSTOJNA, dne 12. majnika 1926.** **ŽALUJOČA RODBINA.**

PODLISTEK

JULES VERNE: (40)

Skrivnostni otok

Pod inženirjevim vodstvom, ki je sam segel po kladivu in zidarski žlici, so dela naglo napredovala. Cir Smith, ki je s svojim vzgledom vzpodbujal svoje razumne in pridne delavce, si je znal povsod pomagati. Delali so složno in veselo, zakaj Pencroff se je rad pošalil, ko se je izpreminjal iz mizarja v vrvarja, nato zopet v zidarja. S svojimi šalami je znal spraviti tovariše v židano voljo. Nič na svetu ni moglo izpodkopati njegovega zaupanja v inženirja. Bil je prepričan, da more inženir vse uspešno izvršiti. Važna vprašanja glede obleke, obuvala, razsvetljave o zimskih večerih, obdelovanje otoka, poplemenitenja divjih rastlin, — vse to se mu je zdelo s pomočjo Cira Smitha lahko izvedljivo. Sanjal je o — reguliranju rek za prevažanje zemeljskih proizvodov otoka, o izkoriščanju kamnolomov in rudnikov, o strojih za vse industrijske panoge, o železnicah, da! o železnicah, ki bodo nekoč razpredene po vsem otoku Lincolnu.

Inženir je pustil Pencroffa govoriti in mu je iz srca privoščil nedolžna pretiravanja. Vedel je, kako lahko preide zaupanje od enega na drugega, zato se je samo smejal mornarjevim domislicam in ni nič izdal o skrbi za bodočnost, ki ga je včasih prevzela.

V tem delu Tihega oceana, daleč od plovnih poti, se je moglo zgoditi, da jim ne bo nihče prihitel na pomoč. Tedaj so bili naselniki navezani samo nase, ker otok Lincoln je ležal daleč od katerekoli zemlje. Tudi je vedel, da bi bilo nevarno podati se na tako dolgo pot brez dobre ladje.

Toda po mornarjevih besedah so oni najmanj «za sto nosnih dolžin» prekosili vse Robinzone, ki so si kedaj domišljali, da so izvršili čudesa.

In v resnici, oni so imeli «znanje» in «izobražen» človek zna premagati razmere, v katerih bi drugi komaj životarili in neizogibno poginili.

Harbert se je odlikoval pri vsakem delu. Nadarjen in priden, je vse takoj razumel in svoje delo tako dobro izvršil, da mu je bil Smith od dne do dne bolj naklonjen. Harbert je občutil prisrčno in spoštljivo prijateljstvo napram inženirju. Pencroff je dobro opazil njiju prijateljske vezi, toda nikakor ni bil ljubosumen.

Nab je bil pač Nab. Kakor vedno je bil poosebljen pogum, pridnost, vdanost in samozatajevanje. Njegovo zaupanje v gospoda ni bilo nič manjše od Pencroffovega, dasi ga ni tako glasno izražal. Če se je Pencroff navduševal, je Nab napravil obraz, kakor bi hotel reči: «To se razume samo ob sebi!» S Pencroffom pa sta si bila dobra in sta se že več časa tikala.

Tudi Gedeon Spilett se ni odtegoval splošnemu delu in ni bil med nerodnimi, — čemur se je mornar zelo čudil. «Časnikar» pa spreten, ki ni samo vsega razumel, ampak tudi vse izvršil! — to mu ni šlo v glavo.

Tržaška kmetijska družba v Trstu

vabi

vse člane in somišljenike

na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo dne 30. maja t. l. ob 10. uri predpoldne v dvorani Konsumnega društva pri Sv. Jakobu v Trstu.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo pregledovalcev računov.
4. Odobritev računskega zaključka.
5. Preosnovanje Družbe na zadružno podlago in odobrenje novih pravil.
6. Volitev novega vodstva.
7. Slučajnosti. (594)

V TRSTU, dne 16. maja 1926.

ODBOR.

Gospodarsko društvo v Škednju

vknjižena zadruga z neom. zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 30. maja 1926, ob 9. uri predp. v zgornjih prostorih društvene gostilne.

DNEVNI RED;

1. Poročilo revizorja.
2. Poročilo tajnika in prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo blagajnika in odobrenje letnega računa za l. 1925.
4. Prememba pravil.
5. Razni predlogi in nasveti.
6. Volitev načelništva in nadzorništva.

NAČELNIŠTVO.

Opomba. Ako bi ne bilo pri prvem občnem zboru dne 30. maja zadostno število članov, se vrši v nedeljo dne 13. junija 1926 drugi občni zbor ob isti uri, ki bo glasom § 40 društvenih pravil sklepčen pri vsakem številu navzočnih članov. (591)

Prodajalna manufakturnega blaga

ROMEO CIPRIANI

TRST - Piazza Goldoni - TRST

(vogal Via Mazzini).

POSTOJTE!!!

BOTRE IN BOTRI! Za Vaše birmance izredne cene!

Vrhu **20 % popusta** ob priliki bližajoče se birme, dobite na mnogih potrebščinah **30 %, 40 %** in **50 % popust.**

Ne odlašajte z nakupom! Oglejte si naše skladišče in primerjajte cene:

Shantung	od L 10·—	naprej
Chapons	„ „ 18·—	„
Crêpe de Chine, v vseh barvah, zadnja novost	„ „ 20·—	„
Crêpe Georgette	„ „ 18·—	„
Etamin, bel in barvan	„ „ 8.—	„
Serges Chadron, svila, novost	„ „ 10.—	„
Pajčolani za birmo	„ „ 7.80	„
Rokavice kratke in dolge	„ „ 3.20—3.60	
Nogavice iz sukanca in svilene	„ „ 4.75—6.90	
Vollans, vezeni, v vseh visokostih od	„ „ 2.80	naprej

Francoski trakovi 589

Zaloga izdelanega perila.

Izbera volnenega in svilenega perila

nicih je pričala umetniku o doživljajih duše. Današnji čas je čas ekspresijonizma, gledanja v globine, zajemanja bistvenih tajnosti brez ozirov na zunanjo skorjo. Vojna doba je izbrisala sentimentalnosti. Poprej je živelo kantorstvo skrivaj, pod krinko; danes séda javno na prestole. In Cankar je bil že pred četrtstoletjem ekspresijonist. Zato je danes živ. Zato je danes gospodar. Takrat pa je bil izgubljen študent in vagabund.

A kakor čas, tako tudi oder takrat ni bil zrel za «Kralja na Betajnovi». Videl sem v vlogi Kantorja Ignacija Borštnika, ki je bil naš najboljši igralec in ki je bil vlogi gotovo kos. Videl sem ga, a Kantorja z njim nisem doživel. Doživel sem ga šele s Silo. Ta Kantor šele živi, da verjameš vanj — v vseh prizorih: — od Maksove hipnoze do sodnika in do gostov zadnjega prizora. Njegova maska in njegove kretnje, njegova živa in preprosta govorica in vse je kantorsko. Ta Kantor koraka preko trupel v polni veri, da je to njegova pot in da mora krvav naprej, ker pač — mora naprej — kljub trenotnim duševnim tesnobam. In ta Kantor je obenem topel človek, ki ima srce za svojce in ki se po otroško tepe s svojim otrokom. — Ne bi rad, da bi se gospod M. Sila prevzel od hvale. Saj ga poznam samo kot Kantorja in drugače prav ničesar ne vem o njem; zato je moja sodba brez dvoma enostranska; a moja hvala za njegovega Kantorja je brez vseh pridržkov.

Saj je bila predstava tudi drugače zelo posrečena. Delpinova je bila dobra Stana, oseba, maska in nastop — vse prav primerno. Klevetova je bila dosti dobra Francka, čeprav uloge ni docela doživela in je bilo mnogo neuglajenega in negotovega. Oba otroka sta bila na svojih mestih, zlasti porednejši med njima. Jugova je bila dobra Nina. Uloge mladih deklic — pa tudi mladih dečkov se ji zelo lepo prilegajo. Kozmanov Krnec je bil kot figura jako dober. Njegove kretnje, ki so v drugih ulogah preveč stareotipne, so bile tu na mestu. Vse njegovo ponašanje je bilo zelo posrečeno. Zdelo se mi je samo — kontrolirati ne morem, ker nimam knjige pri rokah —, da mu je manjkalo besed. Če pa je vse povedal, kar mu je napisal avtor, potem je pač njegova igralska krivda, da se mi je zdelo to premalo. Košuta je bil prav dober Maks. Njegova maska je bila zelo posrečena, čeprav bi mu srčno rad lase na desni strani nekoliko pristrigel. Brez dvoma je hotel posneti Cankarjevo zunanjost, ki jo je tudi čisto lepo nakazal. Njegova izgovorjava je nekoliko afektirana in bi bilo dobro, ko bi jo poskusil omiliti. Živc je bil dober župnik, ki se je z uspehom izognil pretiravanju v igri in maski. To je lepo izpričevalo zanj, ki je morda eden najboljših izmed goriškega igralskega naraščaja. Medvešček se je potrudil z Bernotom, pa mu ni bil kos. Vendramin kot sodnik je zadostoval. Rojčeva je dobro nastopila; v škodo ji je pretanek in prešibek glas. Zastopniki ostalih ulog so bili začetniki in začetniki.

Režija je bila v splošnem zelo posrečena. Pametna je ideja, igrati vsa tri dejanja z enim samim prizoriščem. A treba bi bilo prikrojiti tej okoliščini tudi nekatere fraze iz dialoga. In — če vidijo igralci puško v kotu, bi je ne smelo videti občinstvo — ob oknu. Izgladiti bi bilo treba še marsikaj, zlasti poslavljanje gostov v drugem dejanju. Nervoznost, ki se je pojavila na odru ob zadnjih prizorih prvega dejanja, je bila zelo odveč. Izvirala je iz bojazni, da ne pojde. Pa je šlo prav dobro in brez nervoznosti bi bilo šlo še boljše.

Dramsko društvo je lahko ponosno na ta večer. Bog daj njemu in nam še mnogo takih! Alojz Kraigher.

Iz življenja po svetu

Pred mesecem dni o priliki kirurgičnega kongresa je predaval svetovnoznani ruski kirurg dr. Voronov v Rimu, o svojem zdravniškem izumu, po katerem je mogoče potom posebne operacije preliti v stare, ovenele žile zopet mlado, vročo kri. Izum dr. Voronova dosega torej s pomočjo operacijskega noža nekako notranje pomlajenje človeškega organizma. Pretekli teden pa je predavala v rimskem krožku zdravnica madame Nöel iz Pariza o svojem zdravniškem izumu, po katerem je mogoče pomladiti in tudi preurediti s pomočjo operacijskega noža oni del zunanjosti človeškega organizma, ki je vedno izpostavljen na ogled, t. j. človeški obraz. Razumljivo je, da je vladalo za predavanje madame Nöel veliko zanimanje in da je bila dvorana rimskega krožka natlačeno polna poslušalcev. Ne! Resnici na ljubo bodi povedano, da je bilo poslušalcev zelo malo, pač pa veliko poslušalk, in sicer mladih in starih, grdih in lepih, čeprav je bilo predavanje v prvi vrsti namenjeno grdim in starim.

V čem neki obstoji umetnost madame Nöel?

Njena metoda pomlajevanja starega človeškega obraza in olepševanja grdega človeškega obraza je zelo enostavna. Na višini očes in v neposredni bližini ušes se napravijo z nožem poševne ali navpične zareze, ki dovolijo sneti oni del kože, ki je na obrazu odveč in ki povzroča gube in razne druge dokaze starosti in uvelosti nekdaj morda lepega lica. Kakor odrežeta krojač ali pa šivilja kos stare obleke, ki je postala preohlapna, tako odrežejo madame Nöel in njeni zdravniški posnemovalci kos kože, ki je postala od starosti nagubančena in vela. Ko odrežeta šivilja kos obleke in ravnotako madame Nöel kos kože, potem jo zopet sešijeta skupaj, da se obleka prilega zopet po životu, koža pa po — obrazu.

Pa to ni še vsa umetnost madame Nöel. Ona zna tudi olepšati od raznih napak deformirane in grde obraze. Ako, na primer, ne stoje ušesa na pravem mestu, ako sta starost in dobro življenje ustvarila enega ali več podbradkov, postavi madama Nöel z zarezo na vratu ušesa na pravo mesto in istotako sname z njo nepotrebne in grde podbradke. Seveda se zareze noža po njihovi zacelitvi ne smejo več poznati.

Po končanem predavanju je predavateljica nazorno pokazala potom skioptičnih slik uspehe svoje zdravniške umetnosti. Na platnu se prikaže stara, šestdesetletna b..., kakor je prišla v delavnico madame Nöel. Čez trenutek pa se pojavi na platnu ravnoista b..., kakor je izšla iz delavnice madame Nöel. Ali to ni več ona šestdesetletna starka, ki bi se bila morala že davno pripravljati na smrt, ampak mlada ženska, kateri bi ne prisodil več nego trideset let. Na platnu se zopet pojavi mlad, toda grd obraz gospodične, katera bi težko našla moža na tem svetu. Ali glej spako! Čez trenutek se pojavi mesto nje na platnu, sicer ne ravno krasen, a še vedno zapeljiv obrazek mlade gospodične. Vsekakor so to, vsaj na platnu, presenetljivi uspehi.

Kdo pa se največ zateka v «krojaško» delavnico gospe Nöel? Seveda ves ženski svet, kateremu to prilike dopuščajo, pa naj si bo slovanskega, romanskega ali pa germanskega pokoljenja. Od moških pa se zatekajo v delavnico gospe Nöel samo Anglosaksonci in pa Romani, medtem ko jo Slovani doslej izbegavajo. Seveda ni pomlajevalna in olepševalna metoda gospe Nöel izključni nje monopol, ampak se je že in se bo, brez dvoma, vedno bolj širila po raznih zavodih za lepoto, ki že obstojajo ali pa se ustanavljajo po večjih mestih. Umetnost gospe Nöel bo pač tvorila na teh zavodih poleg oddelka s šolo za prijetno in zapeljivo smejanje ter raznih drugih svoj poseben oddelek.

Madame Nöel je izjavila v svojem predavanju, da ima njena umetnost socijalno ozadje, ker je v prvi vrsti namenjena onim nesrečnikom, ki potrebujejo v svojem poklicu in v vsakdanjem življenju, ako že ne lepo, pa vsaj prijetno zunanjost, kakor na pr. zavarovalni agenti, natakarji, sobarice, služkinje i. dr., ker drugače bi jih nikdo ne maral sprejeti v službo.

Tako zatrjuje madame Nöel, hoteč očividno dati svojemu zdravniškemu izumu gotovo etično podlago. Ali vse se zdi, da se bodo metode gospe Nöel posluževali najmanj ravno oni, katerim je, po njenih besedah, v prvi vrsti namenjena. Pač pa predvsem oni, katerim je morda potrebna z estetičnega, nikakor pa ne z etičnega stališča, t. j. stare b.... In zato imam tehtne razloge.

Ni mi znano, kako sedaj z žensko modo pri vas, tam gori, na mejah Italije. Ne vem, če se ženski svet tam gori tudi tako poslušno in tako hitro pokori receptom iz Pariza kakor tu v Rimu. Po tem receptu nosi vsaka ženska, naj bo stara al' pa mlada, kiljo dolgo jedva-li do kolen. Po tem receptu ima tu skoraj vsaka ženska, naj bo stara al' pa mlada, ustnice rdeče ko jagode, kakor jih morejo ustvariti edinole čopič in barva, nikakor pa ne priroda. Toliko o dolžini kikelj in barvi ustnic, da ne govorim o polti obraza, o lepih ličkih, obrvih in drugem. Seveda niso vse ženske tako nečimerne, temveč je tudi prav mnogo častnih izjem.

Ko stopaš po ulici, se ti često pripeti sledeče: nasproti ti prihaja mlada gospodična; že od daleč ti žarijo nasproti njena ustka, kakor mak sredi polja in tudi ti se že od daleč pripravljaš, da ji pošlješ, ko se pomerita, vroč in zaljubljen pogled; ko si se že znatno približal, pa spoznaš v svoje razočaranje in jezo, da imaš, navzlic njenim rudečim ustnicam, pred seboj kakih petdeset let staro b..., kateri niso mogla vsa barvila zakriti gub in potez, katere je zdolbel zob časa na njenem obrazu, in se še pravočasno obrneš stran.

Sedaj pa, pomislite, ljudje božji, kakšno zmešnjavo bo povzročila metoda gospe Nöel! Starost konja spoznate po njegovih zobeh, približno starost ženske ste dosedaj spoznali po potezah njenega obraza, ker ona sama vam je nikoli ne pove ali pa se vam gotovo zlaže. Tako se, na primer, spominjam, kako se je neka stara grofica celo pred sodniki in porotniki zlagala za celih deset let.

Kako pa bo od sedaj naprej, ko bo metoda gospe Nöel našla posnemovalcev po celem svetu? — Ne bo več starih žensk! Vse bodo mlade in zapeljive, od dvajsetletne deklice pa do šestdesetletne b...! Zato bo moral oni, ki se bo hotel oženiti, prej temeljito preštudirati matriko na županstvu, ker drugače se mu bo znalo zgoditi, da dobi mesto mlade, cvetoče neveste v zakon staro, ovenelo babo. —c.

MEDNARODNI AGRARNI INSTITUT V SOVJETSKI RUSIJI

Nedavno so otvorili v Moskvi mednarodni agrarni institut, ki ima štiri kabinete: kmetsko-gospodarski kabinet, ekonomski kabinet, kabinet za proučevanje izkustev ruske revolucije in slednjič odsek za poljedelsko gibanje. Vsak kabinet ima svoje sekcije. Kabinet kmetskega gospodarstva je organiziral sekcije za financiranje kmetskega gospodarstva in kmetsko-gospodar. statistike. Kabinet za proučevanje izkustev ruske revolucije je organiziral sekcijo kmetskega gibanja v Rusiji in pa sekcijo, namenjeno za proučevanje kolektivnih gospodarstev v sovjetski Rusiji. Kabinet poljedelskega gibanja

Naj pripomnimo ob tej priliki še, da obstoji v Leningradu zavod živih vzhodnih jezikov, ki otvarja sedaj tudi fakulteto za proučavanje jezikov tistih narodov, ki nimajo svoje literature.

je organiziral sekcijo za agrarne države, kakor tudi za države agrarno-industrijske in industrijske.

V vseh kabinetih se vršijo bibliografska dela. V tem institutu je ustanovljen tudi redakcijski kolegij, ki pripravlja za tisk znanstvena dela svojih članov. Knjižnica instituta šteje okoli 50.000 zvezkov, v katerih se večinoma razpravljajo agrarna vprašanja. Institut ustanavlja zveze s celo vrsto sličnih zavodov v Nemčiji, Franciji in pobaltijskih državah, kakor tudi s poedinimi delavci na tem polju zapadne Evrope in Amerike.

DAROVI

V počastitev spomina gda. Fran Jurca, Postojna, daruje za «Dijaško Matico» gd. Fran Kovačič, ravnatelj Ljubljanske Kreditne Banke v Trstu, Lit. 100.— Darovalcu iskrena hvala!

Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini daruje Lit 200.— «Šolskemu društvu».

Mesto cvetja na krsto blagopokojnega gospoda Frana Jurca, grajščaka, industrijalca in veleposestnika v Postojni, daruje rodbina Milana Kutina — Postojna — L 100.— za «Šolsko društvo».

Na predlog g. Lenardona se je med «darovi» vrinila neljuba pomota. Popravljamo v toliko, da je osivelí Sivorjev daroval L 5 in ne 3 mesto cvetja na grob mlademu prijatelju Stanku Bratina.

Vsem velikodušnim darovalcem srčna hvala!

Loterijske številke

izžrebane dne 15. maja 1926.

BARI	55	58	34	43	70
FIRENZE	47	60	65	87	85
MILANO	35	51	17	72	42
NAPOLI	17	45	5	37	41
PALERMO	23	39	61	19	33
ROMA	31	14	3	71	16
TORINO	15	38	74	6	58
VENEZIA	31	90	75	68	29

Naročajte in širite „EDINOST"

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 15. maja. Amsterdam od 1010.— do 1150 — Belgija od 86.— do 87.—; Pariz 83 — do 87.— London od 133.— do 136.— ; New York od 27.50 do 28.50; Španija od 390.— do 420.— Švica od 535.— do 565.— ; Atene od 34.— do 36.— Berlin od 680.— do 710.— ; Bukarešt od 10.— do 11.— Praga od 80.— do 82.— : Ogrska od 0.0390 do 0.0320; Dunaj od —.400 do —.440; Zagreb od 49.— do 54.—.

Benečijske obvezniice 70.10.

VALUTE:

Trst; 15. maja. Avstrijske krone od 0.0375 do 0.0325 : dinarji od 48.— do 52.—; dolarji od 27.25 do 28.25; novci po 20 frankov od 104.— do 110 — ,unt šterling od 132.50 do 135.50.

Kje je najboljši nakupni vir?
V prodajalni manufaktur
Succ. & De Franceschi
Trst — Via Roma 24
Prodaja se nadaljuje z velikanskim uspehom.
Svila tubolarna 140 cm . . . po L 15.— meter
Svila Crêpe, enotna barva, 170 cm „ „ 25.— „
Svila Crêpe, tiskana 140 cm . . „ „ 30.— „
Culottes, svileni . . . . . „ „ 12.— komad
Combines, svileni . . . . . „ „ 20.— „
Odrezki za obleke, vezana svila „ „ 50.— „
v najrazličnejših barvah in risbah. Oglejte si naša okna in prepričajte se, da prodajamo po najnižjih cenah.
Moške in ženske srajce, blago fantazija in vse druge potrebščine za sezijo.
Samo v Via Roma 24 Samo v Via Roma 24
Ostanki po posebnih cenah. 593

TVRDKA C. VISINTIN
Trst, Via delle Torri 2 (vogal S. Lazzaro nasproti cerkvi Sv. Antona novega)
Dnevni dohodi:
Izgotovljene obleke za moške in dečke, površniki, dežni plašči i. t. d. i. t. d.
Bogata izbera tu- in inozemskega blaga. Lastna prvovrstna krojačnica.
Oglejte si naša okna in naše cene 592

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67.
Najstarejši slov. denarni zavod

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 531

Čevljarnica L. Rebec
Trst — Via Carducci št. 36
je preskrbljena
z veliko izbero finejšega in navadnega
OBUVALA 522
moškega, ženskega in otroškega
po najzmernejših cenah

JAKOB BEVC
urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 5
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (546

SENČNICE-ZASTORI
Ferd. Ferjančič
Trst (6) V. S. Maurizio 9.
MEHANIČNI — ZASTORI

Zaloga neprekosljivih
ŠIVALNIH STROJEV
I. R. I. Mundios
CERVELLINI
Trst — Via Muratti — Trst 4
Tip „Central" s tuljavo, pedalom, podstavkom L 620.— z jamstvom. 551

KRONE po 2.10
plačuje 549
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

NOVA ZALOGA KOLES
100 koles za oddajo vedno pripravljenih od L 450·— naprej. Potrebščine in materjal za izdelovanje koles. 548
G. Miloch & C.
Trst, XXX ottobre 4

SEVER & C.
TRST
Via Machiavelli
št. 20 547
Prodaja semena KRMILNE PESE kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZELENJADNA ter CVETLIČNA SEMENA garantirana, čista, prvovrstna po konkurenčnih cenah. — Postrežba točna.

Zdravnik za zobe in usta
Dr. Lojz Kraigher
sprejema vse dni v tednu
v Gorici na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa tudi
v Ajdovščini št. 146
nasproti ljudskemu vrtu (550)

LUIGI GREGORICH 435

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 538

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje
Obrestuje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1926 po
5% 486
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.
Davek na obresti plačuje zavod sam.
Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.
Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.
Uradne ure od 9-1 in od 3½-5½ pop. Poštno-hran. račun št 11/1327. Telefon 16-04.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·— Telefon: 5—18, 22—93
PO RUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·— Telefon: 5—18, 22—93
473
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4½% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DNARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Logatec Maribor
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Podružnice: Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split
Blagajna je odprta od 9½—12½ in od 14½—16 41